

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

23. februar 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 189 (Alm. del) af 13. januar 2017 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted

Spørgsmål

Ministeren bedes oplyse hvor meget Danmark har øget arbejdsudbuddet i perioden 2000-2015, sammenlignet med hhv. de øvrige OECD-lande, EU-landene og Danmarks fem største eksportmarkedslande i samme periode?

Svar

Den beregnede strukturelle arbejdsstyrke (dvs. arbejdsstyrken rensset for konjunkturmæssige udsving) kan anvendes som et mål for størrelsen af arbejdsudbuddet.

Af tabel 1 fremgår den strukturelle arbejdsstyrke og befolkningen opgjort for alle OECD-landene, som også omfatter Danmarks fem største eksportmarkedslande¹. OECD har ikke offentliggjort deres skøn for landenes strukturelle arbejdsstyrke i deres seneste Economic Outlook, december 2016, hvorfor *tabel 1* er baseret på data fra juni 2016.

Strukturelt øges arbejdsstyrken i Danmark med 3,2 pct. fra 2000 til 2015, svarende til ca. 88.000 personer, *jf. tabel 1*. For stort set alle OECD-landene øges den strukturelle arbejdsstyrke fra 2000 til 2015 (eneste undtagelse er Japan). Forskellene på tværs af landene skal navnlig ses i sammenhæng med befolkningsudviklingen. Lande med en stigning i befolkningen i de erhvervsaktive aldre (i tabel målt som de 15-74 årige) vil således som udgangspunkt også have en stigende strukturel arbejdsstyrke.

Den strukturelle arbejdsstyrke kan også øges gennem reformer af arbejdsmarkedet og skattesystemet. Der findes imidlertid ingen samlede opgørelser af reformernes bidrag til arbejdsudbuddet på tværs af lande.

¹ Baseret på Danmarks Statistiks opgørelser af eksport af varer og tjenester var Danmarks fem største eksportmarkedslande i 2015: Tyskland, Sverige, USA, Norge og Storbritannien.

Tabel 1

Udvikling i strukturel arbejdsstyrke og befolkningen for OECD-landene, 15-74 årige.

	Strukturel arbejdsstyrke			Befolkningen i den alderen 15-74 år		
	2000	2015	2000-2015	2000	2015	2000-2015
	1.000 personer		Ændring i pct.	1.000 personer		Ændring i pct.
Australien	9.560	12.507	30,8	14.075	17.923	27,3
Belgien	4.502	5.087	13,0	7.698	8.361	8,6
Canada	15.933	19.396	21,7	23.112	27.704	19,9
Chile	5.990	8.488	41,7	10.681	13.494	26,3
Danmark	2.772	2.859	3,2	3.969	4.290	8,1
Estland	666	684	2,7	1.075	982	-8,7
Finland	2.564	2.710	5,7	3.897	4.102	5,3
Frankrig	26.210	28.823	10,0	44.671	47.853	7,1
Grækenland	4.623	5.029	8,8	8.603	8.142	-5,4
Holland	7.906	8.952	13,2	11.961	12.776	6,8
Irland	1.728	2.205	27,6	2.765	3.344	20,9
Island	155	191	23,7	201	243	20,5
Israel	2.668	3.850	44,3	4.066	5.418	33,2
Italien	23.901	25.656	7,3	44.306	45.851	3,5
Japan	67.757	65.662	-3,1	98.581	94.184	-4,5
Korea	22.337	26.744	19,7	35.437	40.471	14,2
Luxembourg	188	264	39,8	326	430	31,8
Mexico	40.835	53.142	30,1	65.606	88.601	35,0
New Zealand	1.944	2.509	29,1	2.774	3.364	21,3
Norge	2.313	2.761	19,4	3.235	3.877	19,9
Polen	16.630	17.397	4,6	29.025	29.625	2,1
Portugal	5.242	5.295	1,0	7.882	7.855	-0,4
Schweiz	4.077	4.887	19,9	5.405	6.319	16,9
Slovakiet	2.579	2.734	6,0	4.094	4.287	4,7
Slovenien	967	1.023	5,8	1.568	1.587	1,2
Spanien	17.836	23.410	31,2	31.231	35.127	12,5
Storbritannien	29.024	32.971	13,6	43.192	48.012	11,2
Sverige	4.587	5.249	14,4	6.436	7.272	13,0
Tjekkiet	5.134	5.301	3,3	8.013	8.207	2,4
Tyrkiet	20.510	29.465	43,7	42.722	56.182	31,5
Tyskland	39.459	41.943	6,3	62.188	62.159	0,0
Ungarn	4.084	4.337	6,2	7.897	7.686	-2,7
USA	141.325	160.781	13,8	206.253	240.671	16,7
Østrig	3.878	4.403	13,5	6.071	6.597	8,7

Anm.: Tal for Danmark er Finansministeriets skøn. OECD skønner en lidt større arbejdsstyrkevækst for Danmark.

Kilde: OECD - Economic Outlook juni 2016, Økonomisk redegørelse december 2016 og egne beregninger

I Danmark har reformer bidraget til at øge den strukturelle arbejdsstyrke i perioden 2000-2015. Det gælder blandt andet *Efterlønsreformen* fra 1998, nedsættelse af skatten på arbejde af flere omgange (fx skatteaftaler i 2003, 2007, 2009 og 2012) samt *Velfærdsaftalen* (2006) og *Aftale om senere tilbagetrækning* (2011).

En stigende uddannelsestilbøjelighed blandt de unge har trukket i modsat retning. På kort sigt reducerer øget uddannelsestilbøjelighed arbejdsstyrken fordi flere unge er under uddannelse. Efterfølgende vil et højere uddannelsesnivea ofte have en positiv effekt på arbejdsudbuddet for den enkelte gennem en øget tilknytning til arbejdsmarkedet.

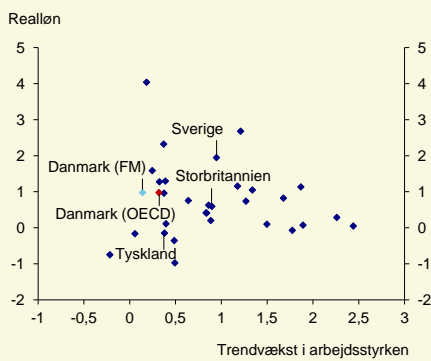
Sammenlignet med de øvrige OECD-lande er den danske stigning i arbejdsstyrken relativ beskeden. Det skal dog også ses i sammenhæng med, at reformerne blandt andet har været rettet mod at reducere den strukturelle ledighed, som skønsmæssigt er faldet med godt 75.000 personer fra 2000 til 2015. Sammen med stigning i den strukturelle arbejdsstyrke har det bidraget til, at den strukturelle beskæftigelse er steget med op mod 165.000 personer.

Tilpasningen af beskæftigelsen til et højere arbejdsudbud sker gennem en række kanaler, jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 190 (Alm. del) af 13. januar 2017 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL).

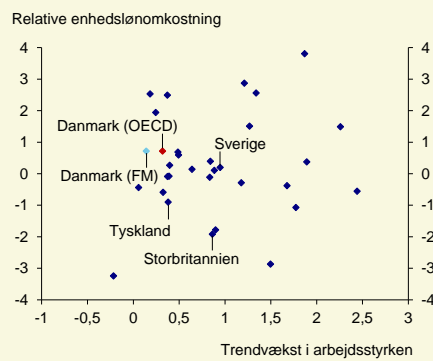
I den forbindelse kan det nævnes, at der på tværs af OECD-lande *ikke* er tendens til, at lande med højere trend-vækst i arbejdsstyrken (fra reformer eller befolkningsvækst) oplever lavere reallønsfremgang eller real depreciering af den effektive valutakurs, som man ellers ville forvente, hvis de langsigtede udenrigshandelselasticiteter var små, jf. figur 1 og 2. Der er i perioden ikke nogen sammenhæng på tværs af OECD-lande mellem arbejdsstyrkevækst og reallønsfremgang eller real effektiv valutakurs.

Figur 1

Sammenhæng mellem trend vækst i arbejdsstyrken og reallønsstigningstakten over perioden 2000-2015

Figur 2

Sammenhæng mellem trend vækst i arbejdsstyrken og den reale effektive valutakurs over perioden 2000-2015

Anm.: Den trendmæssige vækst i arbejdsstyrken, reallønnen og den reale effektive valutakurs er estimeret ved en log-lineær regression i perioden 2000-2015. Den reale effektive valutakurs er beregnet som landenes valutakurskorrigerede relative enhedslønsomkostninger. Figureerne omfatter alle OECD-lande med undtagelse af Letland, Chile, New Zealand og Tyrkiet, hvor data ikke er tilgængeligt. For Danmark er vist både tal med Finansministeriets og OECDs skøn for væksten i den strukturelle arbejdsstyrke. R^2 for figur 3 og 4 er henholdsvis 0,012 og 0,016, dvs. tæt på nul. Det vil sige, at der ikke er nogen statistisk sammenhæng mellem hvor meget arbejdsudbuddet er vokset og henholdsvis reallønsfremgangen og ændringen i den reale effektive valutakurs.

Kilde: OECD Economic Outlook juni 2016 og egne beregninger

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister